

Oris programa dela ob kandidaturi za dekanjo za obdobje od 2021 do 2025

Mesto in poslanstvo Filozofske fakultete

Filozofska fakulteta je največja fakulteta Univerze v Ljubljani in osrednja slovenska institucija, ki izobražuje študentke in študente na področju humanistike in družboslovja: na enaindvajsetih oddelkih je deset strok takih, ki si z univerzo delijo stoletno tradicijo, mlajši so se priključili kasneje kot odziv na potrebe stroke in družbe. Čeprav so oddelki med seboj izredno raznoliki, jih družijo podobne težave, radosti in izzivi ustvarjanja temeljnih znanj, izobraževanja mladih intelektualcev in intelektualk in preoblikovanja družbe.

Naša fakulteta je že častitljivih sto let prepoznavna slovenska humanistična institucija, ki sodeluje v mednarodnih povezavah: shema študijskih in raziskovalnih povezav in izmenjav je impresivna. Kakovost Filozofske fakultete se kaže z tudi vključenostjo programov v mednarodne konzorcije in organizacije, ki spodbujajo odličnost.

Humanistika in družboslovje v družbi nista dovolj prepoznana. Pa vendar tako zaposlene in zaposleni kot študentke in študentje s svojim nastopanjem v javnosti, z znanstvenimi in strokovnimi objavami in prevodi soustvarjajo slovensko družbeno življenje. Vidnost v javnosti v času epidemije ni nič manjša: dogodki so širši javnosti dostopni na daljavo v direktnem prenosu, dragocene so njihove objave na spletu.

Vodenje visokošolske izobraževalne in raziskovalne institucije mora v skladu s strategijo Univerze v Ljubljani, ki se je v letu 2020 iztekla in za katero upamo, da se bo kmalu oblikovala za naslednje obdobje vsaj do leta 2030, če že ne do 2050, temeljiti na stabilnem financiranju in ustrezni infrastrukturi ter sodelovanju in povezovanju med vsemi zaposlenimi na oddelkih, njihovimi predstojniki, zaposlenimi v strokovnih službah in centrih ter študentkami in študenti. V tem smislu si bomo prizadevali za oblikovanje strategije razvoja Filozofske fakultete in sodelovanje pri oblikovanju strategije razvoja Univerze v Ljubljani.

Financiranje

Filozofska fakulteta kot izobraževalna institucija opravlja javni servis in opravlja ga kakovostno, zato potrebuje ustrezno zagotovljeno javno financiranje; treba je doseči dosledno financiranje prve in druge stopnje, kakor tudi raziskovalnega dela, saj gre eno z drugim z roko v roki.

Varčevalni ukrepi v preteklih letih so hromili razvoj in odpiranje novih programov, vemo, da Filozofska fakulteta proračunski denar skoraj v celoti nameni za stroške dela pedagoškega procesa, ne pa tudi za vse drugo, kar je potrebno za pedagoški proces – torej za materialne stroške in investicije.

Javno financiranje naj sledi ustavno in zakonsko zagotovljeni avtonomiji univerze neodvisno od politične opcije na oblasti – kot je zapisano v strategiji UL, ki se zavzema za avtonomijo v odnosu do države, političnih strank, korporacij in verskih skupnosti. Javno se bomo zavzemali za čimprejšnjo izpolnitev obljube, zapisane v zakonu, da bo država za visoko šolstvo in znanost namenjala 1% BDP.

Hkrati pa se zavezujemo k transparentnosti finančnega poslovanja in racionalni porabi proračunskih sredstev. Splošna situacija ob pandemiji ne vzbuja upanja v to, da bo denarja v prihodnje več, vendar je treba vztrajati pri poslanstvu, ki ga izpolnjujemo – tudi z zagotavljanjem obstoja in uvajanja programov, ki so za družbo pomembni, pa ne zanimivi za kapital.

Pedagoški in strokovni delavci in delavke, raziskovalci in raziskovalke

Motivirani zaposleni, ki delujejo v varnem in prijaznem okolju in so zadovoljni s svojo službo, so največje bogastvo vsake institucije: Filozofska fakulteta zaposluje odlične pedagoginje in pedagoge, raziskovalke in raziskovalce, strokovne delavke in delavce ter podporno osebje, ki sodelujejo pri pedagoškem procesu, raziskovalnem in strokovnem ter administrativnem in drugem podpornem delu.

Zaposleni, ki se na delovnem mestu dobro počutijo, bodo dali vse od sebe in v delu ne bodo izgorevali: če bodo imeli občutek, da je njihovo delo smiselno in cenjeno, se bodo lažje usmerjali k skupnim ciljem. Zadovoljstvo na delovnem mestu pa izvira tudi iz zadovoljstva s plačilom: zavzemali se bomo za reševanje položaja pedagoških delavcev in delavk, da so obstali na nižjem mestu, kot bi jim ga omogočala njihova habilitacija (asistentska delovna mesta) ali da njihova strokovnost ni v zadostni meri priznana (lektorji z doktoratom), ne bomo pa pozabili na druge

kolege in kolegice v podobnih situacijah, predvsem na prekarne zaposlitve raziskovalcev na projektih inčasne zaposlitve mladih raziskovalcev, kjer bi bilo treba najti sistemsko rešitev za njihovo vključevanje v projekte in iskanje možnosti, da se po končanem usposabljanju zaposlijo v skladu s pridobljeno izobrazbo.

Pri zagotavljanju boljših pogojev dela nameravamo sodelovati s sindikatom, predvsem pri sprotnem odpravljanju težav, v katerih se bodo znašli zaposleni, in ustreznem vrednotenju dela, ki ga opravljamo.

Strokovne službe so pomemben nepogrešljiv podporni dejavnik pedagoškemu in raziskovalnemu delu: zavzemamo se za njihovo enakovredno obravnavo, saj so ključni del vseh procesov, ki potekajo na fakulteti, tudi za njihov gmotni položaj (mislimo na skupino J). Zavzemali se bomo za konstruktivno in transparentno sodelovanje med njimi, vodstvom fakultete in pristojnimi univerzitetnimi organi. Odprti bomo za predloge za učinkovitejše sodelovanje, pa tudi racionalnejšo izvedbo administrativnih, tehničnih in drugih nalog.

V zadnjem letu je bil izveden prehod na sistem APIS, kar predstavlja ogromen vložek dela in potrpljenja in na katerega se še navajamo, najbrž bo pa na dolgi rok pomenil modernizacijo in poenostavitev postopkov: morda se bodo pokazale potrebe po nadgraditvi in poenostavitvi. Vsekakor bomo sistem spremljali in ga sproti dopolnjevali in poenostavljali, da bo postal čim bolj prijazen uporabnikom in uporabnicam.

Študentje in študentke

V prihodnjem obdobju se bodo kot posledica pandemije videle težave študentov, ki so začeli študij na daljavo. Verjetno bodo potrebni dodatni napor starejših tutorjev. Skrb za zdravje in dobro počutje naših študentov bo bolj pomembno kot v preteklosti, v dialogu s študenti bomo morali poskrbeti tudi za reševanje specifičnih težav, ki bodo posledica trenutne zdravstvene krize.

Filozofska fakulteta ima kvaliteten tutorski sistem, ki vključuje tako študentsko kot učiteljsko tutorstvo za vse študente, vključno s tujimi, ki pri nas študirajo redno ali prihajajo na izmenjave. Vključuje tudi študente s posebnim statusom, ki se pri vključevanju v študij srečujejo s specifičnimi problemi in so zato še bolj ranljivi. Tutorski sistem je dobro uveljavljen, vendar ne more uspeti brez angažmaja študentov in profesorjev tutorjev. Zato bomo tutorstvo še naprej

krepili in podpirali ter spodbujali študente tutorje in uporabnike, da se ga v čim večji meri poslužujejo.

V zadnjih časih se kaže, da bi bili na fakulteti zaželeni tudi institucionalizirana psihološka in socialna pomoč: eksistencialne in socialne stiske študentov so v času pandemije postale še bolj vidne in se ne bodo rešile same od sebe. Potrebno bo uvesti psihološko svetovalnico za študente, ki bi temeljila na znanju in ekspertizi Filozofske fakultete.

Pomemben segment študija je tudi doktorski študij: treba ga je omogočiti vsem, ki zanj izpolnjujejo merila. Podprli bomo zamisel o ustanovitvi štipendije dr. Anke Mayer-Kansky za štipendistke doktorskih smeri, ki niso zastopane na Univerzi v Ljubljani. Seveda pa bi bile možne tudi druge štipendije za doktorski študij na Filozofski fakulteti (npr. štipendija dr. Alme Sodnik). Izziv predstavlja tudi uvajanje sistematičnega povezovanja doktorskih študentov z doktorandi fakultet iz sosesčine, tako slovenskih kot tujih, in organizacija konferenc, kjer bi se doktorandi lahko predstavljali. Prav tako si bomo prizadevali za financiranje objav najboljših doktorskih disertacij.

V sodelovanju s kariernim centrom Univerze v Ljubljani in prek kontaktov z alumni bomo razvijali sistemsko skrb za diplomante; Filozofska fakulteta naj se še naprej uveljavlja kot institucija, ki je zagotovilo za ustrezno izobražene in misleče diplomante, prek sodelovanja z alumni pa bi se v prihodnje lahko angažirali tudi pri kadrovskem usmerjanju študentov in jim v okviru možnosti pomagali pri iskanju zaposlitev.

Med prioritete spada tudi vključevanje študentov v študentske projekte (institucionalne, kot so ŠIPK in PKP, pa tudi oddelčne). Prizadevali si bomo za debirokratizacijo teh projektov in za poudarek na njihovih znanstvenih rezultatih. Poseben premislek bomo namenili organizaciji študijske prakse: ta je lahko dobra odskočna deska za kasnejše zaposlovanje. Študentom je vsekakor treba omogočiti pridobivanje delovnih izkušenj, a ne na način, ki bi podjetjem zagotavljal neplačano delovno silo.

Študij

V preteklem obdobju smo opravili združevanje programov, ki je omejilo veliko število programov FF, s smermi pa je zagotovilo večjo fleksibilnost pri uvajanju novih programov. V naslednjem študijskem obdobju se bodo vpisovali študenti že na združene programe z različnimi smermi, kar bo prineslo nekaj novih izzivov. Premisliti bi bilo treba o možnostih enovitega pedagoškega študija.

Postaviti bomo morali strategijo morebitnega uvajanja novih smeri (za nekatere jezike, ki na Filozofski fakulteti še niso zastopani, pa se v družbi pojavlja potreba po njihovem znanju - ali pa vsaj poskrbeti za lektorate) in najti možnosti uvajanja novih študijskih programov, ki vključujejo pomoč za marginalizirane skupine (znakovni jezik, skupnostno tolmačenje). Ne smemo pa pozabiti tudi na druge nove vsebine, ki bi morale najti prostor na Filozofski fakulteti. Obstoječe programe bi bilo smiselno nadgraditi v luči dodajanja novih vsebin, ki so danes nujno potrebne za vključevanje na trg dela (komunikacijske veščine, obvladanje maternega in tujega jezika, digitalne tehnologije). Filozofska fakulteta ponuja dobre in raznolike lektorate in jezikovne tečaje, s katerimi lahko študentje in zaposleni bogatijo svoje znanje, treba pa bi bilo tudi okrepiti pismenost v maternem in enem tujem jeziku za študente vseh smeri. S komunikacijskimi in kulturnimi vsebinami bi Filozofska fakulteta lahko pomagala nadgrajevati tudi programe na drugih članicah Univerze v Ljubljani.

Glede na letošnje ponekod slabše rezultate vpisa bo treba vložiti še več energije v predstavitve naše fakultete in njenih programov na gimnazijah. Te predstavitve bi lahko nadgradili v srečanja, poletne šole in tematsko zaključena izobraževanja, ki bi privabila, informirala in navduševala dijake za študij pri nas.

Izhajajoč iz žlahtne tradicije ustanoviteljev in prvih profesorjev filozofske fakultete moramo vztrajati pri skrbi za znanstveno slovenščino in slovensko znanstveno publicistiko. Projekt leta plus za tuje študente, ki se učijo slovenščino, bi kazalo zaradi velikega zanimanja razširiti.

Filozofska fakulteta ima odlično mednarodno pisarno, ki vzorno skrbi za izvajanje študijskih izmenjav študentov in profesorjev: njihova dejavnost kljub pandemiji poteka praktično nemoteno. Ob koncu pandemije bo treba usmeriti več moči v to, da ohranjamo obstoječe pogodbe, poskušamo pridobiti nove v okviru dodeljenega financiranja in da se v mednarodne izmenjave vključi čim več študentov, saj je mednarodna izkušnja študija nenadomestljiva.

Raziskovalna dejavnost in ZIFF

Še naprej si bomo prizadevali, da bomo pri zaposlovanju raziskovalcem, ki že dlje časa sodelujejo s FF, omogočiti bolj stabilne oblike zaposlitve. Hkrati pa je potrebno voditi strateško in vzdržno politiko zaposlovanja raziskovalcev po oddelkih in disciplinah.

Prizadevali si bomo za ustrežnejšo metodologijo obstoječe delitve sredstev na UL, kar bi raziskovalcem na FF omogočalo tudi pridobitev uredbenih sredstev za raziskovalno delo, in poskušali spet zagotoviti IRD sredstva. Ob napovedanem sprejetju novega Zakona o

znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti in v njem zajetem pasovnem financiranju raziskovalnih organizacij bo Filozofska fakulteta proaktivno delovala pri novi metodologiji delitve sredstev za raziskovalno dejavnost znotraj UL, prav tako si bo prizadevala za vpliv pri oblikovanju raziskovalne politike na ARRS (preko članov Znanstvenih svetov posameznih ved ipd.).

Na to je vezano tudi vrednotenje znanstveno raziskovalnega dela: tako pri ocenjevanju projektnih in programskih prijav kot v okviru habilitacijskih postopkov) bi bilo treba nameniti več poudarka vzpostavitvi kvalitativnega vrednotenja raziskovalnih dosežkov in vztrajati pri večji vlogi monografij, ki so za humanistiko in družboslovje še kako pomembne. Hkrati je treba poskrbeti za področja, ki so specifična, kjer objave v tujini ne štejejo ali niso del Web of Science in podobnih mrež. Vztrajati moramo tudi pri objavljanju v slovenskem jeziku in skrbti za znanstveno terminologijo posameznih panog.

Premislek bomo namenili tudi obveznosti strnjene bivanja v tujini, predvsem za ranljive skupine: v času pandemije smo še bolj pričali dejstvu, da je mednarodno vpetost možno dokazovati tudi na druge načine kot s fizično prisotnostjo v tujini, upoštevati pa bi bilo treba tudi razliko med predavanji v tujini oziroma raziskovalnim bivanjem.

Okrepili bomo prizadevanja za pridobitev novih programskih skupin, ki bi pokrivala vsa znanstvena področja na fakulteti, hkrati pa si prizadevali za večji obseg sredstev za obstoječe programske skupine. V tem segmentu bi se lahko našle možnosti za zmanjšanje prekarizacije raziskovalnih delavcev in za zaposlovanje mladih doktorandov.

Zavzemali se bomo za večjo pomoč raziskovalcem, predvsem tistim na začetku raziskovalne poti, pri prijavljanju projektov in objavljanju v tujini. Vse to so izzivi, ki bi jih lahko izvajal Znanstveni inštitut, vendar le ob ustreznih kadrovskih okrepitvah. Nenazadnje je treba poskrbeti tudi za čim boljše tehnično in programsko opremljenost fakultete in učnega osebja.

Osrednja humanistična knjižnica

Osrednja humanistična knjižnica je največja humanistična knjižnica pri nas, ki se že dolga leta bori s prostorsko stisko, a vendar deluje odlično. V času pandemije se je pokazalo, kako pomembna je dostopnost gradiva za študente in kako pomembno je, da knjižnice ostajajo odprte, saj so prostor za širjenje znanja in idej ter srečevanj in skupnega dela.

Osrednja humanistična knjižnica si zasluži rešitev: trenutni depo vidimo kot rešitev v sili. V sodelovanju z vodstvom OHK in bibliotekarkami ter bibliotekarji se bomo zavzemali za perspektivo, kako oblikovati enotno knjižnico, če/ko bodo dani prostorski pogoji: pomembno je, da knjižnice ostajajo povezane z oddelki, saj tako bibliotekarke in bibliotekarji ostajajo v stiku s potrebami pedagoškega kadra, raziskovalk in raziskovalcev ter študentk in študentov. Poleg obstoječih čitalnic bi potrebovali nove prostore, ki bodo opremljeni z računalniki, da bodo študentke in študentje lahko imeli primeren prostor za študij tako v odmorih med predavanji kot v izpitnem obdobju.

Drugi centri in službe

Nikakor ne bomo pozabili na različne centre oziroma službe Filozofske fakultete: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Center za pedagoško izobraževanje, ki ponuja tudi mrežo jezikovnih tečajev, Znanstvena založba FF, Pedagoška enota za šport, ki bistveno pripomorejo k prepoznavnosti Filozofske fakultete v okviru Univerze v Ljubljani, pa tudi širše: omogočali bomo njihovo delovanje in spodbujali njihov razvoj.

Kakovost

Sistem kakovosti se v zadnjih letih izpopolnjuje. Velik korak naprej je bil narejen s samoevalvacijami študijskih programov, ki omogočajo premislek o študijskem procesu in dajejo konkretne predloge za izboljšave. Ne vidimo pa smisla v povečevanju administrativnega dela nosilcev in se bomo zavzemali za poenostavitev postopkov .

Pri vpisu si na eni strani želimo, da bi se v naše programe vključevali dobri študentje, na drugi strani pa moramo poskrbeti za tiste, ki naše programe izberejo iz čistega zanimanja in želje po študiju, pa prej niso obiskovali ustreznih programov, kjer bi pridobivali znanja, ki jih od njih ob vpisu na fakulteto pričakujemo. Tudi sistem splošne mature ni več garant za dobro znanje, široko splošno izobrazbo ali delovne navade: potrebna bi bila organizacija poletnih šol ali dodatnih tečajev za bodoče študente, da se bodo lažje vključevali v izobraževalni proces na fakulteti.

Treba bo vzpostaviti trajnejšo povezavo s srednjim šolami, kjer bi dijakinjam in dijakom predstavljali raznolikosti študija na Filozofski fakulteti in možnosti za raziskovanje in delo, pa tudi minimalne standarde, ki jih morajo dosegati, če se želijo uspešno vključiti v študijski proces.

Še naprej si bomo prizadevali za interno in eksterno promocijo raziskovalnih dosežkov FF in organizacijo javnih dogodkov, na katerih se širša javnost seznanja s pomenom raziskovalnih dosežkov, ki nastajajo na FF. Ohraniti nameravamo dobre prakse iz prejšnjih let (npr. projekt Noč raziskovalcev *Humanistika to si ti!*) in oživiti cikel predavanj *Govori FF*. To področje pa predstavlja še več izzivov s smiselno uporaba socialnih omrežij in sodobnih avdio in video tehnologij za promocijo in diseminacijo naših rezultatov, ki se je moramo lotevali centralno in profesionalno.

Ne smemo pozabiti na zeleno, okolju prijazno univerzo, kjer si bomo prizadevali za vzpostavitev skrbi za varčevanje z energijo, nabavo varčnih elektronskih naprav, prehod na elektronsko poslovanje – in nenazadnje bolj zeleno okolico Filozofske fakultete.

Prostor in prostorska stiska

V preteklih letih se je veliko govorilo o prostorski stiski in njenem reševanju: v posebnih pogojih, v katere nas je pahnila pandemija, se še bolj kaže, da Filozofska fakulteta nima ustreznih predavalnic, kamor bi lahko spravili vse študente večjih oddelkov hkrati. Zadnje leto je bila Filozofska fakulteta pretežno prazna, predavalnice so samevale.

Hibridni sistem se je v razmerah pandemije uveljavil kot edina možna rešitev. Vendar študentke in študentje, predavatelji in predavateljice ter strokovni sodelavci in sodelavke sodimo na fakulteto. Kljub iluziji uspešnega spopadanja z učenjem na daljavo, ki je zagotovo nima samo slabih strani in bi jo kazalo pod posebnimi pogoji v prihodnosti dodati med načine izvajanja pedagoškega procesa, se moramo boriti za povratek na fakulteto v celoti (ob upoštevanju ukrepov za preprečevanje okužb). Za študente je pomembna tudi neinstitucionalna plat študijskega procesa, čas med predavanji, prostor, ki ima svojo moč, knjižnice in čitalnice ter hodniki, kjer se srečujemo.

Vsekakor bomo nadaljevali z delom na pokritju atrija, potrebujemo pa tudi druge prostore, v katerih bi se študentje in zaposleni srečevali tudi neformalno. S perspektivo selitve na strojno fakulteto, ki naj bi se selila v nove prostore, bo treba pripraviti različice morebitnega prevzema in

oživiti nekdanjo prostorsko komisijo. Predvsem pa bomo v tem primeru dobili tudi možnost, da za študentke študente ustvarjamo prostore za skupinsko delo in sodelovanje ter druženje.

Sklep

Filozofska fakulteta vidimo kot institucijo, ki mora biti zgled za vrednote humanizma in spoštovanja človekovih pravic, ki sta ji vodilo enakost možnosti in solidarnost med zaposlenimi in študenti. Delovati želimo povezovalno, ne izključevalno, saj s preseganjem razlik med oddelki in povezavami med programi lahko dosežemo še večjo prepoznavnost v slovenskem in mednarodnem prostoru ter zagotovimo primerno izobraževanje za prihodnje rodove.

Eni od strategij v zdaj že pretečenem dokumentu Univerze v Ljubljani, vrednotam humanizma in človekovih pravic, ki vključujejo enakost možnosti in solidarnost, bi dodali še empatijo, občutek za sočloveka, in spoštljiv odnos do kolegic in kolegov ter študentk in študentov. S spoštovanjem teh vrednot si bomo prizadevali za zagotavljanje varnega, mirnega, strpnega in ustvarjalnega akademskega okolja, kjer bomo zaposleni in študenti FF lahko delovali v skladu s svojimi prepričanji in ambicijami.

Ljubljana, Filozofska fakulteta, 7. 5. 2021

Mojca Schlamberger Brezar

Predstavitev kandidatke

Mojca Schlamberger Brezar se je rodila leta 1967 v Ljubljani. Po končani OŠ Prežihov Voranc v Ljubljani in gimnaziji Poljane se je leta 1986 vpisala na Filozofsko fakulteto, kjer je 1992 diplomirala iz slovenskega jezika s književnostjo in francoskega jezika in književnosti. Zaposlila se je kot mlada raziskovalka, najprej na Pedagoškem inštitutu v Ljubljani, potem pa na FF na Oddelku za romanske jezike in književnosti. Leta 1997 magistrirala iz slovenskega jezikoslovja, leta 2000 pa doktorirala iz francoskega jezikoslovja. Poučevala je francoski jezik (CTJ) in slovenski jezik za tujce, bila asistentka na Pedagoški fakulteti, prevajala in podnaslavljala.

Od leta 2001 je zaposlena na Oddelku za prevajalstvo kot visokošolska učiteljica za francoski jezik, od leta 2012 naprej kot redna profesorica. V letih 2002 do 2006 je bila namestnica predstojnice na Oddelku za prevajalstvo in koordinatorica specialističnega programa konferenčnega tolmačenja (2002-2006), sodelovala je v komisiji za kakovost in bila predsednica tutorske komisije (2014-2018), članica KDMSŠ (2014-2018), senatorka (2017-2021). Trenutno je predstojnica Oddelka za prevajalstvo v drugem mandatu.

V študijskem letu 2007/2008 je bila gostujoča profesorica na INALCO-ju v Parizu. Je (so)avtorica več monografij in treh univerzitetnih učbenikov ter učbenika za slovenščino kot tuji jezik, urednica monografij in zbornikov, prevajalka literature in mentorica več kot 80 diplomskih in magistrskih del in petih doktoratov. Je članica raziskovalne skupine *Slovenski jezik : bazične, kontrastivne in aplikativne raziskave*, bila je vodja raziskovalnega projekta ARRS in projekta ŠIPK in več bilateralnih projektov s Francijo. Leta 2010 je dobila visoko francosko nagrado *Ordre des Palmes académiques*.